

geestelijke groei

In Genesis 6 en 7 hebben we kennis gemaakt met Gods opdracht aan Noach om de ark gereed te maken voor hem en zijn huis. Het is niet alleen een historisch betrouwbaar verhaal (zoals dat geldt voor elk verhaal in de Bijbel), maar het heeft ook een diepere laag met een profetische verwijzing naar de periode die aan de komst en verschijning van de Messias voorafgaat¹. Tussen het historisch verhaal in het verleden en de verschijning van Christus in de toekomst, ligt onze tijd, de periode waarin Gods gemeente op aarde is. En ook voor onze tijd kent het verhaal van Noach en de zondvloed een diepere laag. Petrus legt ons uit dat er punten van overeenkomst zijn met de doop².

Nu is de doop op zich een gebeurtenis die redelijk snel achter de rug is. Toch wordt er veel mee verteld, en het is belangrijk om ons dat steeds te blijven herinneren³. Het leven na de doop omschrijft Paulus met de woorden 'in nieuweheid des levens wandelen'⁴. Als wij dan voortdurend moeten beseffen dat we ooit gedoopt zijn, dan betekent dat dat wij dingen hebben af te leren (die tot het oude leven horen) en dingen hebben aan te leren (van het nieuwe leven). Dat is geen snelle handeling zoals de doop, maar een leerproces dat jaren in beslag kan nemen. Dat noemen we ook wel 'geestelijke groei'.

Hoewel Genesis 8 waardevolle gegevens bevat over het historische verhaal, en ook over profetische tijden, willen we nu toch vooral stilstaan bij geestelijke groei. Daar hebben we allemaal mee te maken.

God gedacht aan Noach

Wanneer alles onder water is verdwenen en elke levende ziel buiten de ark is verdrongen, dan gedenkt God aan Noach. Hij heeft alleen maar Gods opdracht uitgevoerd en is op Zijn bevel de ark binnen gegaan. Verder weet hij niets van Gods planning en moet in de ark rustig afwachten. De wanden zijn stevig, en van binnen en van buiten met pek dichtgemaakt. Het water kan dus niet binnenkomen, maar hij hoort het aan alle kanten tegen de ark klotsen en voelt de ark drijven op het water. Noach wandelde met God en nu weet hij dat hij veilig in de ark is. Maar hij weet nog niet wat het is om behouden te worden.

Dit is heel herkenbaar als je je bekeerd hebt. Je weet dat je veilig bent dankzij het offer van de Heer Jezus en dat je straks in de hemel zult zijn. Ondanks die zekerheid kan het zijn dat je alleen maar water om je heen ziet. Je schiet tekort op talloze punten in je gedrag en je valt jezelf ontzettend tegen. Je ziet alleen maar dingen die je moet belijden en die onder Gods oordeel vallen. Je hebt geen houvast (meer). Weet dan dat God aan je denkt. Hij gaat er voor zorgen dat de wateren beginnen te dalen. Maar dat kost tijd! Het gaat in fasen van 7 of 40 of 150 dagen. Want er zijn belangrijke zaken te leren en die wil God ons niet onthouden!

vastzitten op de Ararat

Na 150 dagen blijft de ark vastzitten op de Ararat (= *heilige grond*). Na al die dagen voelt men niet langer het deinende water, maar gaat er een trilling door de ark. Hij zit vast (letterlijk: *hij rust*)!

Dit is de eerste (van drie) keer dat er in dit hoofdstuk over rust gesproken wordt⁵.

¹ Mattheüs 24 : 38 - 39

² 1 Petrus 3 : 20 - 21

³ Romeinen 6 : 3

⁴ Romeinen 6 : 4

⁵ Genesis 8 : 4, 9 en 21

Ook het moment waarop dit gebeurt is van belang: het is de zeventiende dag van de zevende maand.

Bij de uittocht uit Egypte⁶ maakt God een nieuw begin met het tellen van de maanden van het jaar, en wordt deze zevende maand Abib, voortaan de eerste maand van het jaar. In die maand moet elk huis een éénjarig lam in huis nemen van de 10e tot de 14e dag. Op de 14e dag moet het geslacht worden.

Het pascha wijst vooruit naar het offer van de Heer Jezus⁷. Hij sterft als het Lam van God aan het kruis.

Als het paaslam sterft op de 14e en wijst op Golgotha, dan wijst de 17e van de maand (dus 3 dagen later) op de opstandingsdag, de eerste dag van de week⁸.

Zou het toeval zijn dat de ark rust op ‘heilige grond’ op de zeventiende van de zevende maand?

Nee, dergelijke informatie helpt ons om de diepere lessen voor ons geloofsleven te vatten. Je kunt heel lang hunkeren naar houvast, naar gevoelens van blijdschap en naar vrede, en steeds opnieuw de thermometer in je hart aanleggen om te zien of het al wat beter wordt, maar echte rust vind je op de ‘heilige grond’ waar het kruis van onze Heiland heeft gestaan. Er is niets in mij dat mij houvast geeft. Het enige houvast ligt in het volbrachte werk van Christus.

Een bekend lied zegt:

Ik heb de vaste grond gevonden
waarin mijn anker eeuwig hecht:
de dood van Christus voor *mijn* zonden

en een ander lied:

niet uw tranen, bekering, vergeving, berouw
maar Zijn bloed bracht verzoening alleen.

Dat is een belangrijke ontdekking! Een hele schok, die eindelijk houvast biedt.

⁶ Exodus 12 : 2, Deuteronomium 16 : 1

⁷ 1 Korinthe 5 : 7

⁸ Johannes 20

In zijn uitleg van het evangelie⁹ komt Paulus terecht bij het *fundament*: “Jezus, onze Heer, is overgeleverd om onze overtredingen en opgewekt om onze rechtvaardiging”¹⁰. Deze beide aspecten, overgeleverd (op de 14^e dag) en opgewekt (op de 17^e dag) geven de grond waarop jouw geloof mag rusten. Vanuit die rust kun jij daarna roemen in de genade waarin wij staan¹¹.

bergtoppen

De wateren blijven gestadig afnemen, zodat de toppen van de bergen zichtbaar worden. De bergen zijn in de Bijbel een toonbeeld van kracht en stabiliteit. In de Psalmen 120 – 134 wordt ook een ontwikkeling in geestelijke groei beschreven. Ze worden ook wel ‘trappenliederen’ genoemd, waarbij Psalm 120 de eerste en laagste trede is, en 134 de laatste en hoogste.

Na het donkere begin van 120 volgen de bergen in 121: “ik hef mijn ogen op naar de bergen vanwaar mijn hulp komen zal”¹².

Vanaf het moment dat je (opnieuw) houvast hebt in het volbrachte werk van Christus, ga je bijna vanzelf minder verwachten van jezelf en meer van wat God in je leven kan doen. Je ziet misschien alleen nog maar toppen van bergen, maar dat komt vanzelf. Je begint te rekenen op Gods hulp.

de raaf en de duif

Weer enige tijd later laat Noach twee vogels vrij, een raaf en een duif.

De raaf is een onreine vogel¹³, en Noach heeft er geen bijzondere gedachte bij als hij die loslaat. Het is alsof hij weet dat de raaf zijn weg

⁹ Romeinen 1 : 15

¹⁰ Romeinen 4 : 25

¹¹ Romeinen 5 : 1 - 2

¹² Psalm 121 : 1

¹³ Leviticus 11 : 15

wel weet te vinden zolang het water nog niet verdwenen is. Er drijft immers genoeg dode materie in het water.

Bij de duif is het anders. Hij laat die los “om te zien of het water is afgenomen”¹⁴. De wateren zijn wel iets verminderd, maar nog lang niet genoeg want de duif “vindt geen rust voor het hol van haar voet”, en keert terug. De duif is een reine vogel, die zelfs als offerdier gebruikt mag worden¹⁵. Bovendien wijst de duif op de Heilige Geest¹⁶.

Elke gelovige heeft deze beide naturen in zich: de onreine en de reine. De onreine, oude natuur heeft genoeg te vinden in een wereld die onder het oordeel ligt. De reine natuur, het eeuwige leven, wil graag aangestuurd worden door de Heilige Geest. De vraag is: wanneer vindt de Heilige Geest een rustpunt in mijn geloofsleven?

Even voor het goede begrip: er is een groot verschil tussen ‘de oude mens’ en ‘de oude natuur’. De oude mens is gekruisigd¹⁷, afgelegd¹⁸ en uitgetrokken¹⁹. Dat is eens voor altijd gebeurd bij mijn bekering. De oude mens bestaat niet meer. Vanaf mijn bekering ben ik een nieuwe mens, “iemand in Christus, een nieuwe schepping”²⁰. Ik heb eeuwig leven gekregen, maar ik ben de oude natuur niet kwijtgeraakt. Als nieuwe mens heb ik twee naturen: de oude (de raaf) en de nieuwe (de duif).

Bij mijn bekering ben ik ook verzegeld met de Heilige Geest²¹. Maar heeft Hij ook de rust om

in mijn leven iets te doen? Of moet Hij afwachten tot het water genoeg gezakt is?

Ik ellendig mens...

Tijdens de eerste vlucht van de duif ziet ze alleen maar water, geen enkel rustpunt. Dat verschijnsel doet zich ook voor bij iemand die weliswaar bekeerd is, maar zichzelf nog niet heeft leren kennen. En daar word je niet vrolijk van!

Je denkt dat het na je bekering een stuk beter zal gaan, maar je merkt dat je nog net zo zondig bent als voor die tijd. Je probeert er tegen te vechten en het helpt niets. Sterker nog: het lijkt alleen maar erger te worden. Zo erg, dat je in vertwijfeling afvraagt: “ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam van deze dood?”²².

zeven dagen

Dan volgt er een periode van zeven dagen. Veel tijdsaanduidingen hebben te maken met de schepping: de dag met de draaiing van de aarde om haar as, de maand met de omloop van de maan om de aarde en het jaar met de omloop van de aarde om de zon. De week kent zoiets niet, maar hangt samen met Gods werk²³. Hij schiep in zes dagen en rustte op de zevende.

Vechten tegen je oude natuur ga je niet winnen. Laat God Zijn werk maar doen. Maar ga zelf ook iets doen. Nee, niet vechten, maar danken. God heeft namelijk al zoveel gedaan, genoeg om Hem voor te danken. Maak de overstap naar het volgende vers: “Ik dank God, door Jezus Christus, onze Heer!”²⁴

Zodra je begint te danken zul je merken dat het water verder gaat zakken. Je kunt het vechten loslaten. Alles wordt anders.

¹⁴ Genesis 8 : 8

¹⁵ Leviticus 1 : 14

¹⁶ Lukas 3 : 22

¹⁷ Romeinen 6 : 6

¹⁸ Efeze 4 : 22

¹⁹ Kolosse 3 : 9

²⁰ 2 Korinthe 5 : 17

²¹ Efeze 1 : 13

²² Romeinen 7 : 24

²³ Genesis 1

²⁴ Romeinen 7 : 25

een vers olijfblad

Na zeven dagen laat Noach de duif weer uitvliegen. Ze keert 's avonds terug en "zie, een vers olijfblad in haar snavel". Dat betekent dat het water verder gezakt is en dat er een olijfboom zichtbaar is geworden waarin groei zit. De olijfboom zorgt uiteindelijk voor de olijf, de vrucht waaruit olijfolie wordt gewonnen waarmee priesters en koningen worden gezalfd.

Dat is een grote stap vooruit in de geestelijke groei. Ook jij bent met de Heilige Geest gezalfd²⁵ en nu wordt de eerste vrucht van het nieuwe leven zichtbaar. Die stap maakt Paulus ook wanneer hij je meeneemt van Romeinen 7 naar Romeinen 8, het hoofdstuk van de vrijmaking door "de Geest van het leven in Christus Jezus"²⁶. In Romeinen 7 komt het woordje "ik" talloze malen voor, maar niets over de Geest. In Romeinen 8 is het precies andersom.

opnieuw zeven dagen

Er volgt nog een periode van zeven dagen en voor de derde keer laat Noach de duif los. Nu komt ze niet meer terug. Kennelijk heeft ze rust gevonden.

God laat niet varen het werk van Zijn handen²⁷. Hij zal het voltooien tot het einde toe²⁸. Hij zorgt ervoor dat je in de geestelijke vrijheid komt te staan, waarin je met volle overtuiging kunt roepen: "Abba, Vader"²⁹. Dan is het water helemaal gezakt. Er is geen angst meer, en de Heilige Geest kan je vullen met die diepe vrede van God. Hoe begon het ook al weer?

²⁵ 2 Korinthe 1 : 21

²⁶ Romeinen 8 : 1 - 2

²⁷ Psalm 138 : 8

²⁸ Filippi 1 : 6

²⁹ Romeinen 8 : 14 - 16

Gewoon danken voor de Heer Jezus. Dan volgt de rest vanzelf!

Je hebt begrepen dat je zelf het gevecht met de oude natuur moet loslaten, maar dat een Ander het overneemt, namelijk de Heilige Geest. De Geest en het vlees (de oude natuur) staan tegenover elkaar, zodat jij niet meer doet wat jij wilt³⁰. Het is duidelijk Wie dan de winnende partij is.

een altaar

Nu het water is verdwenen kan Noach met zijn huis de ark verlaten, evenals alle dieren. Zijn allereerste daad op de nieuwe, gereinigde aarde is het bouwen van een altaar. Hij wil God danken. Het is het eerste altaar in de Bijbel. Maar met welke offers? Noach heeft immers nog niets gedaan...? Hij weet dat God ook hierin heeft voorzien door van alle reine dieren en vogels zeven exemplaren naar de ark te sturen, dat wil zeggen: drie paartjes en een extra exemplaar. Die reine dieren, die geen partner hebben, neemt Noach nu en offert hen aan God. De geur van deze brandoffers stijgt tot God op als een welriekende (= rustgevende) reuk.

Een altaar wijst op een vaste gewoonte om God te danken. Dat past helemaal bij de geestelijke vrijheid waarin je terecht gekomen bent. Daarin ga je steeds meer van de Heer Jezus zien. Het is voor God geweldig om van jou aanbidding te ontvangen, d.w.z. jouw bewondering voor wie de Heer Jezus is en voor wat Hij gedaan heeft. Een bekend lied zegt:

Op het Godslam rust mijn ziele,
vol bewond'ring bid ik aan;
al mijn schuld en al mijn zonden
heeft zijn zoenbloed weggedaan.

Hij, in wie God Zelf kan rusten,
is het rustpunt ook voor mij.

³⁰ Galaten 5 : 17

het voortbrengsel van 's mensen hart

Na het offer van Noach en de rustgevende reuk zegt God "bij Zichzelf" dat Hij de aarde nooit meer zal vervloeken "omdat het voortbrengsel van 's mensen hart boos is van zijn jeugd aan"³¹. Het merkwaardige is dat God eerder³² precies dezelfde reden gebruikte om de aarde juist wél te oordelen.

Wat is het verschil?

Vóór de zondvloed gaf God de mensheid nog 120 jaar, waarin Noach de ark gereed maakte en een prediker van de gerechtigheid was. Niemand (buiten zijn huis) nam de boodschap aan en het onafwendbare oordeel moest komen.

Ná de zondvloed is het duidelijk dat er van de mens niets goeds meer te verwachten valt. Dan blijft genade over, en zegt God "bij Zichzelf" dat Hij met ieder verder gaat die op die basis tot Hem komt.

wijngaard – dronken

Op grond van het offer van de Heer Jezus kom je tot God, en maak je kennis met Zijn genade. Dat is de rijkdom en de vrijheid van een kind van God.

Dat betekent niet dat je nooit meer zondigt. Noach plant een wijngaard en drinkt teveel van de wijn. Het gevolg is dat hij zich ontbloot in zijn tent. Cham ziet dat en vertelt het zijn broers. Sem en Jafeth bedekken zijn naaktheid op een uiterst discrete manier.

het verbond met Noach

Bij dit nieuwe begin sluit God een verbond met Noach. Aan dit verbond zijn geen voorwaarden verbonden. Eenzijdig verplicht God Zich om de aarde nooit meer door water te vernietigen. Als teken van het verbond geeft Hij de regenboog.

Tegelijkertijd voert Hij een aantal ingrijpende wijzigingen in de schepping door, die voor ons nog steeds belangrijk zijn. Wij maken immers deel uit van het mensengeslacht dat uit de nakomelingen van Noach is voortgekomen.

Het is daarom ook van belang om dit verbond te onderscheiden van het verbond dat God met Abraham en zijn nageslacht sluit³³ (teken: de besnijdenis), en van het verbond dat God met Israël sluit bij de Sinai³⁴ (teken: de sabbat).

De veranderingen zijn:

1) zomer en winter

Het klimaat wordt anders, waardoor de aarde vanaf nu te maken krijgt met jaargetijden, waarin koude en hitte elkaar afwisselen, en ook zaaiing en oogst.

2) vlees eten (geen bloed)

God had Adam en Eva het groene kruid als voedsel gegeven. Daar voegt Hij nu het vlees bij. Alleen het bloed is verboden, want dat is de ziel.

God geeft ons dus het vlees uitdrukkelijk als voedsel. Een gelovige kan dus eigenlijk niet principieel vegetarisch zijn, hoewel we best onze bedenkingen mogen hebben tegen de manier waarop slachtdieren worden gefokt. Elke keer als we vlees eten, danken we daarvoor, en beseffen dat we leven op grond van de dood van een offer, dus van Christus.

Op grond van dit verbond zal een gelovige ook niet zo gemakkelijk bloedworst eten.

3) regering en doodstraf

De mens is naar Gods beeld gemaakt, en daarom moet een moordenaar ter dood gebracht worden.

Deze inzetting klinkt eenvoudig, maar zal met de grootst mogelijke zorgvuldigheid moeten worden gehandhaafd door een bevoegde

³¹ Genesis 8 : 21

³² Genesis 6 : 5

³³ Genesis 17 : 2

³⁴ Exodus 24 : 8

overheid³⁵. In landen waar de doodstraf van kracht is zijn helaas grove fouten gemaakt. Maar dat is nog geen reden om dit door God gegeven gebod af te schaffen onder het mom van “wij zijn een beschaafd land”. In dit beschaafde land worden jaarlijks duizenden ongeboren kinderen legaal vermoord...

Adam – Noach

Het is interessant om Adam en Noach met elkaar te vergelijken. Er is een enkel verschil: Adam verkeert in een staat van onschuld, terwijl God met Noach verder gaat op grond van het offer.

Maar de overeenkomst is groot:

- a) tot beiden wordt gezegd: weest vruchtbaar
- b) beiden zijn gemaakt naar Gods beeld
- c) beiden bewerken een hof
- d) voor beiden wordt de vrucht fataal
- e) beiden ontdekken hun naaktheid
- f) beiden verliezen hun gezag over de aarde (Adam raakt een groot deel kwijt aan satan, en Noach kan in zijn dronkenschap zichzelf niet eens besturen)
- g) bij beiden volgt een profetie met verstrekkende gevolgen voor het nageslacht.

Vragen

- 1) *“Noach vervloekte niet Cham maar zijn zoon Kanaän. Hebt u daar een verklaring voor?”*

Je zou inderdaad verwachten dat Cham vervloekt zou worden, omdat hij fout gehandeld heeft tijdens de dronkenschap en naaktheid van zijn vader.

Gods oordeel is altijd rechtvaardig en nooit zwaarder dan nodig is. Wanneer God Cham vervloekt zou hebben dan zou de vloek op een groot deel van de mensheid zijn neergekomen. Zijn nakomelingen worden vanaf Genesis 10 : 6 beschreven.

³⁵ Romeinen 13 : 4

We lezen daar over vier zonen van Cham³⁶. Waarom voltrekt God het vonnis dan uitgerekend aan zijn zoon Kanaän?

De nakomelingen van Kanaän gaan wonen in het gebied³⁷ dat God later aan Abraham belooft³⁸ en waar Gods volk Israël gaat wonen. Maar zij worden pas veroordeeld en verdreven wanneer duidelijk is geworden dat zij goddeloos zijn³⁹.

Het moment waarop God Zijn volk gaat verlossen (na 430 jaar⁴⁰) is het moment waarop de ongerechtigheid van de Kanaänieten duidelijk is geworden. Dat is Gods rechtvaardigheid.

De nakomelingen van Cham zijn de eerste grote wereldrijken Egypte, Babel en de Meden en Perzen.

De nakomelingen van Jafeth breiden zich later uit⁴¹ en vormen de wereldrijken daarna: de Grieken en de Romeinen.

- 2) *“Wat betekent ‘Jafeth wone in de tenten van Seth’ “?*

God wordt “de God van Sem” genoemd (en niet de God van Cham of de God van Jafeth) omdat in de nakomelingen van Sem ene Heber wordt geboren⁴², en uit diens nageslacht Abraham⁴³. In Noachs profetie ligt dus al de bijzondere lijn naar Gods volk Israël. Naar deze Heber wordt dit volk ook wel Hebreeën genoemd⁴⁴.

Aan dit volk geeft God bijzondere zegeningen, en bij hen wordt de Heer Jezus geboren, de Zoon van David en de Zoon van Abraham⁴⁵.

³⁶ Genesis 10 : 6

³⁷ Genesis 10 : 19

³⁸ Genesis 17 : 8

³⁹ Deuteronomium 9 : 4 - 5

⁴⁰ Exodus 12 : 40

⁴¹ Genesis 9 : 27

⁴² Genesis 11 : 15

⁴³ Genesis 11 : 26

⁴⁴ Exodus 3 : 18

⁴⁵ Mattheüs 1 : 1

In het gesprek met de Samaritaanse vrouw zegt Hij: “het heil is uit de Joden”⁴⁶, d.w.z. Gods boodschap van verlossing naar de mensheid gaat via het Joodse volk. Het zijn dan ook Joodse mannen geweest, die ons het evangelie hebben gebracht⁴⁷ en het Nieuwe Testament (in het algemeen) hebben geschreven.

Wij zijn niet ingelijfd bij Israël, maar wij hebben “in hun woning” de God van Israël leren kennen, die nu ook onze God en Vader is.

3) *“Christus wordt soms aangeduid als Koning van de Kerk en ook wel als Heer van de gemeente. Wat is het verschil?”*

Na de doop betreed ik een nieuwe omgeving: het koninkrijk van God. Bij een koninkrijk hoort een Koning, de Heer Jezus, ook al is Hij momenteel nog verworpen. In dat koninkrijk ben ik een discipel en is de Heer Jezus mijn Heer. Hij heeft gezag over mij en bij dat beeld zou ik Hem mijn Koning kunnen noemen, ook al wordt ons dat in de Bijbel niet expliciet aanbevolen.

Dit betreft de persoonlijke relatie tussen Hem en mij.

In plaats van ‘kerk’ gebruiken we liever de Bijbelse uitdrukking ‘gemeente’ (van het griekse woord ‘*ekklesia*’) als de totale verzameling van al Gods kinderen.

De Heer Jezus wordt nooit Koning genoemd in relatie tot de gemeente, maar Hij is wel onze Heer (ons hoofd) en wij zijn Hem onderdanig⁴⁸.

⁴⁶ Johannes 4 : 22

⁴⁷ Johannes 17 : 20

⁴⁸ Efeze 5 : 23 - 24